

INSETE

Σύνοψη Μελέτης / Εμπειρογνωμοσύνης με τίτλο: «Συνθετική μελέτη για τον Ναυτικό Τουρισμό (yachting, κρουαζιέρα και ακτοπλοΐα)»

στο πλαίσιο υλοποίησης του Υποέργου 1 της Πράξης «Ενίσχυση της θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας του ΣΕΤΕ» με κωδικό MIS 5000993, η οποία έχει ενταχθεί στο Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020» και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

gbr
consulting

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

- ✓ Ο Ναυτικός Τουρισμός, αποτελείται από τον τομέα του yachting, της κρουαζιέρας και της ακτοπλοΐας έχοντας άμεση οικονομική επίδραση € 2.280 εκατ. ή 1,3% του ΑΕΠ με άμεση απασχόληση 22.500 θέσεις εργασίας.
- ✓ Λαμβάνοντας υπόψη τις έμμεσες επιδράσεις, ο συνολικός αντίκτυπος της ελληνικής οικονομίας εκτιμάται μεταξύ € 5 και € 6 δις, αντιπροσωπεύοντας το 2,9% - 3,5% του ΑΕΠ.

Κατηγορία	Άμεση επίπτωση	Άμεση απασχόληση
Yachting	€ 800 εκατ.	11.500
Κρουαζιέρα	€ 580 εκατ.	5.000
Ακτοπλοΐα	€ 900 εκατ.	6.000
Άμεση Επίπτωση	€ 2.280 εκατ.	22.500
ΑΕΠ 2016	€ 174,2 δις	
Ως % ΑΕΠ	1,3%	
Μέσος πολλαπλασιαστής IOBE	2,2	
Έμμεσο και Άμεσο αποτέλεσμα	€ 5.016 εκατ.	
Ως % ΑΕΠ	2,9%	
Μέσος πολλαπλασιαστής ΚΕΠΕ	2,65	
Έμμεσο και Άμεσο αποτέλεσμα	€ 6.042 εκατ.	
Ως % ΑΕΠ	3,5%	

Yachting

Ανάλυση πωλήσεων & εισαγωγών

- ✓ Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται η ανάλυση των πωλήσεων και των εισαγωγών σκαφών, μηχανών και θαλάσσιου εξοπλισμού, βάσει στοιχείων Icomia 2015.

Κατηγορία	Αξία πωλήσεων (σε εκατ. €)	Αξία εισαγωγών (σε εκατ. €)	Αξία οικονομικής επίδρασης (σε εκατ. €)
Σκάφη	€ 54,3	€ 43,5	€ 10,8
- Ιστιοπλοϊκά	€ 28,0	€ 30,4	€ -2,4
- Μηχανοκίνητα σκάφη με εσωτερική μηχανή	€ 9,3	€ 1,6	€ 7,7
- Πλαστικά σκάφη & σκάφη με εξωλέμβια μηχανή	€ 8,3	€ 6,7	€ 1,6
- Φουσκωτά	€ 7,3	€ 3,9	€ 3,4
- PWCs	€ 1,4	€ 0,9	€ 0,5
Μηχανές	€ 3,8	€ 2,4	€ 1,4
Αξεσουάρ & θαλάσσιος εξοπλισμός	€ 31,0	€ 26,0	€ 5
Σύνολο	€ 89,1	€ 71,9	€ 17,2

- ✓ Η συνολική οικονομική επίδραση από τις πωλήσεις σκαφών, μηχανών, αξεσουάρ και θαλάσσιου εξοπλισμού σκαφών είναι € 17,2 εκατ.
- ✓ Το μεγαλύτερο συντελεστή αποτελούν οι πωλήσεις των μηχανοκίνητων σκαφών με εσωτερική μηχανή αξίας € 7,7 εκατ., ακολουθεί η κατηγορία των αξεσουάρ & του θαλάσσιου εξοπλισμού με συνεισφορά € 5 εκατ. και οι πωλήσεις φουσκωτών σκαφών με € 3,4 εκατ.

Ανάλυση δαπανών ιδιοκτησίας & χρήσης σκαφών

- ✓ Όσον αφορά τις δαπάνες ιδιοκτησίας και χρήσης σκαφών έρευνα του Πανεπιστημίου Πειραιώς έδειξε την ακόλουθη μέση δαπάνη ανά σκάφος ετησίως που ταξινομείται στα ανελαστικά και ελαστικά έξοδα:

Ανελαστικά Έξοδα	
Συντήρηση	€ 6.790
Ανταλλακτικά	€ 2.260
Ασφαλιστική κάλυψη	€ 1.975
Πιστοποιήσεις	€ 1.010
Σύνολο	€ 12.035
Ελαστικά Έξοδα	
Ελλιμενισμός	€ 5.300
Αποθ. στην ξηρά	€ 1.267
Λιμενικά τέλη	€ 663
Καύσιμα	€ 4.240
Τουρισμός (επισιτισμός εκτός σκάφους, κατάλυμα, διασκέδαση κτλ.)	€ 4.520
Τροφοδοσία	€ 6.282
Σύνολο	€ 22.272

Ετήσια δαπάνη
ανά σκάφος: € 34.307

- ✓ Λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν 4.060 ιστιοπλοϊκά και επιπλέον 13.445 μηχανοκίνητα σκάφη, συνολικά 17.505 σκάφη (Icomia 2015) με έξοδα όπως αναλύεται παραπάνω, ο ετήσιος οικονομικός αντίκτυπος ανά ιδιοκτησία και χρήση σκαφών εκτιμάται σε € 600 εκατ.
- ✓ Εναλλακτικά, πηγές της αγοράς αναφέρουν ότι σύμφωνα με στατιστικές που πηγάζουν κυρίως από την Ισπανία, οι δαπάνες (ελαστικά + ανελαστικά έξοδα) ανά σκάφος στην Ευρώπη κυμαίνονται από 5 έως 12 φορές το κόστος ελλιμενισμού σε ευρώ (5 για τα μικρότερα σκάφη, 12 για τα μεγαλύτερα σκάφη). Πηγές της αγοράς εκτιμούν ότι τα συνολικά έσοδα του ελλιμενισμού ξεπερνούν τα € 75 εκατ..
- ✓ Εάν λοιπόν πάρουμε ως μέσο όρο δαπανών τα € 8 ανά σκάφος ανά € 1 κόστους ελλιμενισμού, βάσει των ισπανικών μελετών, προκύπτει σύνολο δαπανών $75 \times 8 = € 600$ εκατ..
- ✓ Επιπλέον, και στις δύο μεθόδους θα πρέπει να υπολογιστούν οι δαπάνες και άλλων πλαστικών σκαφών συμπεριλαμβανομένων & σκαφών με εξωλέμβια μηχανή, των οποίων κύρια έξοδα αποτελούν τα καύσιμα και κάποια συντήρηση, των οποίων η εκτιμώμενη αξία ανέρχεται σε περίπου € 25 εκατ.
- ✓ Τέλος, σύμφωνα με την έρευνα του London School of Economics και του MYBA (The Worldwide Yachting Association) το 2013 η Ελλάδα εισέπραξε μόλις € 158 εκατ. και απασχολούσε 1.600 εργαζόμενους στον κλάδο αυτό.

- ✓ Ο οικονομικός αντίκτυπος του κλάδου yachting εκτιμάται σε € 800 εκατ.
- ✓ Ανάλυση ανά κατηγορία:

Κατηγορία	Αξία
<i>Πωλήσεις νέων σκαφών, μηχανών, αξεσουάρ και θαλάσσιου εξοπλισμού</i>	€ 17 εκατ.
<i>Δαπάνες ιδιοκτησίας & χρήσης σκαφών</i>	€ 625 εκατ.
<i>Ναυλώσεις</i>	€ 158 εκατ.
Άμεση Επίπτωση	€ 800 εκατ.
ΑΕΠ 2017	€ 177,7 δις
Ως % ΑΕΠ	0,45%
Μέσος πολλαπλασιαστής ΙΟΒΕ	2,2
Έμμεσο και Άμεσο αποτέλεσμα	€ 1.760 εκατ.
Ως % ΑΕΠ	1%
Μέσος πολλαπλασιαστής ΚΕΠΕ	2,65
Έμμεσο και Άμεσο αποτέλεσμα	€ 2.120 εκατ.
Ως % ΑΕΠ	1,2%

- ✓ Σύμφωνα με πηγές της αγοράς, οι συνολικές θέσεις ελλιμενισμού στην Ελλάδα προσφέρουν **550 άμεσα εργαζόμενους στις μαρίνες**.
- ✓ Επιπλέον, η μελέτη του Πανεπιστημίου Πειραιώς δείχνει το πλήρωμα ανά σκάφος και μέγεθος σκάφους:

Μήκος σκάφους	Πληρώματα	Αριθμός σκαφών	Πληρώματα / σκάφος
4-10	55	421	0,13
10 – 15	54	126	0,47
15 – 20	29	18	1,61
20 – 25	30	12	2,5
25+	120	21	5,71

- ✓ Καθώς οι παραπάνω κατηγορίες μήκους δεν ταιριάζουν με τις κατηγορίες της ICOMIA που αναλύσαμε πιο πάνω, κάναμε μια εκτίμηση, βάσει του παραπάνω πίνακα, τον αριθμό σκαφών ανά κατηγορία σκάφους, στην οποία προκύπτει ότι ο συνολικός αριθμός πληρώματος ανέρχεται σε **9.500 άτομα**.
- ✓ Στην αγορά ναύλωσης σκαφών εκτιμάται ότι υπάρχουν **1.600 εργαζόμενοι**.
- ✓ Στη συνέχεια, με βάση μια ισπανική έρευνα, έχουμε ανά θέση ελλιμενισμού, μια υποστηρικτική θέση εργασίας. Για τις 13.500 θέσεις ελλιμενισμού στη Ελλάδα αντιστοιχούν **13.500 υποστηρικτικές θέσεις εργασίας**, κυρίως ελεύθεροι επαγγελματίες και μικρές επιχειρήσεις που ενισχύουν την τοπική οικονομία.
- ✓ Παρακάτω η ακολουθεί εκτίμηση της απασχόλησης:

Κατηγορία	Θέσεις εργασίας
Μαρίνες	550
Πλήρωμα σκαφών	9.500
Ναύλωση	1.600
Υποστηρικτικές θέσεις εργασίας στην τοπική οικονομία	13.500
Σύνολο	25.150

A large, multi-decked cruise ship is shown from a low-angle perspective, sailing on the open sea. The ship is white with a dark hull. It features numerous windows and balconies along its side. A prominent funnel is visible on the right side of the ship. The sky is overcast with light clouds. A semi-transparent white rectangular box is overlaid on the upper part of the ship, containing the Greek word for cruise ship.

Κρουαζιέρα

- ✓ Σύμφωνα με την CLIA, το σύνολο των οικονομικών μεγεθών από τη δραστηριότητα κρουαζιέρας εκτιμάται σε € 489 εκατ. για το 2015.
- ✓ Από το σύνολο αυτό, οι δαπάνες των επιβατών στην Ελλάδα εκτιμώνται σε € 324 εκατ., αντιπροσωπεύοντας το 66% του συνόλου. Αυτά τα ποσά περιλαμβάνουν εκδρομές στα λιμάνια ελλιμενισμού, κρατήσεις σε ξενοδοχεία, πιθανά αεροπορικά ταξίδια, ψώνια κλπ.
- ✓ Ωστόσο, η Τράπεζα της Ελλάδος αναφέρει για το 2015 συνολικές δαπάνες τουριστών κρουαζιέρας € 503 εκατ. μη συμπεριλαμβανομένων δαπανών αεροπορικής μετάβασης για τους ταξιδιώτες που συμμετέχουν σε μια κρουαζιέρα που ξεκινά από την Ελλάδα ή ολοκληρώνεται σε αυτή.
- ✓ Για το σκοπό αυτής της μελέτης έχουμε υπολογίσει το μέσο όρο και των δύο πηγών, δηλαδή € 415 εκατ. για τις δαπάνες των επιβατών.
- ✓ Η δεύτερη μεγαλύτερη κατηγορία με βάση στοιχεία της CLIA είναι οι προμήθειες σκαφών συνολικού κόστους € 159 εκατ.. Οι δαπάνες αυτές αφορούν τη λειτουργία των κρουαζιερόπλοιων και περιλαμβάνουν τα αγαθά που καταναλώνονται επί του σκάφους, τις προμήθειες σε πρακτορεία ταξιδιών, τα καύσιμα και τις χρηματοπιστωτικές και επιχειρηματικές υπηρεσίες όπως η ασφάλιση, η διαφήμιση και άλλες υπηρεσίες.
- ✓ Οι δαπάνες στις κατηγορίες κατασκευή και συντήρηση των κρουαζιερόπλοιων ανέρχονται σε € 6 εκατ.
- ✓ Τέλος, η μισθοδοσία του διοικητικού προσωπικού των εταιρειών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανέρχεται σε € 200.000.

- ✓ Ο οικονομικός αντίκτυπος του κλάδου της κρουαζιέρας εκτιμάται σε € 580 εκατ.
- ✓ Ανάλυση ανά κατηγορία:

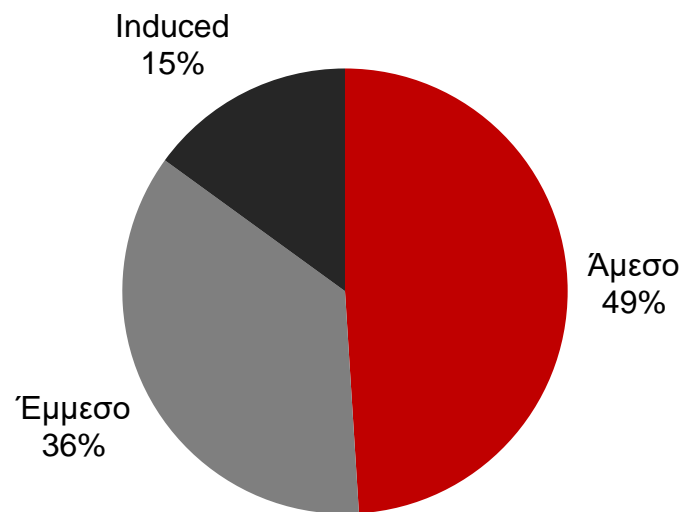
Κατηγορία	Αξία
Δαπάνες επιβατών	€ 415 εκατ.
Προμήθειες	€ 159 εκατ.
Κατασκευή & συντήρηση	€ 6 εκατ.
Κόστος διοικητικού προσωπικού	€ 0,2 εκατ.
Άμεση Επίπτωση	€ 580 εκ.
ΑΕΠ 2016	€ 174,2 δις
Ως % ΑΕΠ	0,33%
Μέσος πολλαπλασιαστής IOBE	2,2
Έμμεσο και Άμεσο αποτέλεσμα	€ 1.274 εκατ.
Ως % ΑΕΠ	0,73%
Μέσος πολλαπλασιαστής ΚΕΠΕ	2,65
Έμμεσο και Άμεσο αποτέλεσμα	€ 1.535 εκατ.
Ως % ΑΕΠ	0,88%

- ✓ Σύμφωνα με την CLIA το 2015, η συνολική απασχόληση, άμεση, έμμεση και induced, ανέρχεται σε 9.983 θέσεις εργασίας, μείωση κατά 1,5% από το 2014. Περίπου το 41% αυτών των θέσεων απασχόλησης ήταν στον τομέα των μεταφορών και το 12% στη μεταποίηση.
- ✓ Οι μεταφορές καλύπτουν τις αεροπορικές μεταφορές, τις υπηρεσίες μεταφορών και άλλες μεταφορές. Η μεταποίηση καλύπτει κυρίως τον μεταφορικό εξοπλισμό, τα τρόφιμα και τα ποτά, τα μέταλλα, τα μηχανήματα, τα υφάσματα, το χαρτί κλπ. Άλλοι τομείς που επηρεάζονται από τον κλάδο της κρουαζιέρας είναι η χονδρική & λιανική, η φιλοξενία, οι χρηματοπιστωτικές και οι επιχειρηματικές υπηρεσίες και οι προσωπικές υπηρεσίες & η κυβέρνηση.
- ✓ Το σύνολο των αμοιβών των εργαζομένων στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, εκτιμάται σε € 188 εκατ., δηλαδή κατά μέσο όρο € 18.832 ανά θέση εργασίας.
- ✓ Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το 49% των συνολικών θέσεων εργασίας συνδέονται άμεσα με τον τομέα της κρουαζιέρας (βλ. γράφημα).

Οι άμεσες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται από τη βιομηχανία της κρουαζιέρας βρίσκονται στα κρουαζιερόπλοια, στα κεντρικά γραφεία των εταιρειών του κλάδου, σε ταξιδιωτικά γραφεία που πωλούν κρουαζιέρες, σε εργοστάσια παραγωγής προϊόντων που καταναλώνονται στα κρουαζιερόπλοια, σε ναυπηγεία, διαφημιστικά γραφεία και ξενοδοχεία που χρησιμοποιούνται από τους επιβάτες για διακοπές πριν και μετά την κρουαζιέρα.

- ✓ Χρησιμοποιώντας το ευρωπαϊκό ποσοστό 49% για την άμεση απασχόληση, συνολικά 4.892 θέσεις εργασίας συνδέονται άμεσα με τον τομέα της κρουαζιέρας ή σε **στρογγυλοποίηση 5.000 θέσεις εργασίας** στην Ελλάδα
- ✓ Η συνολική αμοιβή των συγκεκριμένων υπαλλήλων εκτιμάται σε € 92,1 εκατ.

Επιπτώσεις απασχόλησης στην Ευρώπη

Ακτοπλοΐα

Απόδοση κύριων παικτών ακτοπλοΐας 2016

- ✓ Η Attica Group είναι η πρώτη εταιρεία τόσο σε μεταφορά επιβατών όσο και οχημάτων με σχεδόν 3,3 εκατ. επιβάτες και 275.000 φορτηγά.

Εταιρείες	Εργαζόμενοι	Πλοία	Επιβάτες	Αυτοκίνητα	Φορτηγά
Attica Group	1.058	16	3.268.148	433.421	275.201
Minoan Lines	308	4	1.030.508	191.954	128.730
ANEK	749	9	1.000.000	188.000	133.000
Hellenic Seaways	493	18	3.098.393	251.126	61.762
Σύνολο	2.608	47	8.397.049	1.064.501	598.693

- ✓ Ωστόσο, στην ελληνική εγχώρια αγορά η Hellenic Seaways κατέχει ηγετική θέση μεταφέροντας σχεδόν 3,1 εκατ. επιβάτες. Η εταιρεία δεν δραστηριοποιείται στη διεθνή ακτοπλοΐα. Στις διεθνείς συνδέσεις η Minoan Lines κατέχει ηγετική θέση στον τομέα των επιβατικών μεταφορών με 388.000 επιβάτες, ακολουθεί η Attica Group με 326.000 επιβάτες και η ANEK με 262.000 επιβάτες.
- ✓ Ο συνολικός κύκλος εργασιών των συγκεκριμένων εταιρειών το 2016 ανήλθε σε € 718 εκατ., ενώ υπέστη μείωση της τάξης του 3,2% σε σχέση με το 2015. Πάνω από 58% του συνολικού κύκλου εργασιών προήλθε από την εγχώρια αγορά μεταφορών. Η Attica Group πέτυχε τον υψηλότερο κύκλο εργασιών το 2016, φθάνοντας το μερίδιο αγοράς της στο 37%.

Κύκλος Εργασιών (x € 1 εκατ.)	2015	2016
Ελλάδα	429	418
Αδριατική	282	271
Άλλες δραστηριότητες	31	29
Σύνολο	742	718

Εταιρείες	Κύκλος Εργασιών (x € 1 εκατ.)
Attica Group	269
Minoan Lines	160
ANEK	158
Hellenic Seaways	132
Σύνολο	718

- ✓ Η Blue Star Ferries έχει υποδείξει την ακόλουθη κατανομή των ναύλων της:
 - 58% έσοδα από εισιτήρια επιβατών
 - 14% έσοδα από εισιτήρια αυτοκινήτων
 - 28% έσοδα από εισιτήρια φορτηγών
- ✓ Εξαιρουμένων των φορτηγών, το 72% καλύπτει τους ναύλους επιβατών και αυτοκινήτων. Το ποσοστό αυτό περιλαμβάνει και ένα μέρος που δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως τουριστική κίνηση και ως εκ τούτου έχουμε εκτιμήσει ότι ένα ποσοστό 70% του κύκλου εργασιών των κορυφαίων εταιρειών, αφορά στον τουρισμό.
- ✓ Επιπλέον, εκτιμάται ότι ο κύκλος εργασιών των κορυφαίων εταιρειών που καλύπτουν τον τουρισμό είναι περίπου το 70% της συνολικής αγοράς.

Κατηγορία	Αξία
Κύκλος εργασιών κύριων εταιρειών που καλύπτουν τον τουρισμό	€ 503 εκατ.
Υπόλοιπο αγοράς	€ 216 εκατ.
Φόροι και μερίδιο τουρισμού των πορθμειακών γραμμών	€ 181 εκατ.
Άμεση Επίπτωση	€ 900 εκατ.
ΑΕΠ 2016	€ 174,2 δις
Ως % ΑΕΠ	0,52%
Μέσος πολλαπλασιαστής IOBE	2,2
Έμμεσο και Άμεσο αποτέλεσμα	€ 1.980 εκατ.
Ως % ΑΕΠ	1,1%
Μέσος πολλαπλασιαστής ΚΕΠΕ	2,65
Έμμεσο και Άμεσο αποτέλεσμα	€ 2.385 εκατ.
Ως % ΑΕΠ	1,4%

- ✓ Η συνολική άμεση απασχόληση στον τομέα της ακτοπλοΐας εκτιμάται σε 6.000 θέσεις εργασίας.

INSETE

Σύνοψη Μελέτης / Εμπειρογνωμοσύνης με τίτλο: «Συνθετική μελέτη για τον Ναυτικό Τουρισμό (yachting, κρουαζιέρα και ακτοπλοΐα)»

στο πλαίσιο υλοποίησης του Υποέργου 1 της Πράξης «Ενίσχυση της θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας του ΣΕΤΕ» με κωδικό MIS 5000993, η οποία έχει ενταχθεί στο Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020» και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

gbr
consulting

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

